

Staten rører ved Monopolerne.

Af Knud Korst.

(Fortsat).

Men det har dog vist sig, at de betydelige Indgreb, der allerede er gjort i denne Frihed, ikke alene ikke har skadet, men i mange Tilfælde endog-saa gavnet Erhvervenes Aktivitet. Hvad har f. Eks. Fagforeningernes — man kan rolig sige meget kraftige — Indgreb i Driftsherrenes Dispositionsfrihed ikke betydet for det økonomiske Fremskridt (ved at tvinge til Rationalisering etc.). Der er desuden talrige Indgreb i Erhvervsfriheden, som vistnok kun meget faa vil indvende noget imod, f. Eks. de talrige Forbud og Paabud og Kontrolregler i Levnedsmiddelproduktion og -handel, i Medicinalhandel og flere andre Brancher. Og Lovnedsmiddel-handelen er dog ikke ødelagt som Erhverv, fordi Politiet fører Tilsyn med, at der ikke sælges sundhedsfarlige eller forfærdede Varer.

Hvorfor i Alverden skulde et Erhverv saa blive ødelagt, fordi Staten fører Tilsyn med om det drives af et monopolistisk Selskab eller en Sammenlutning.

Desuden hvis noget har bidraget til at ødelægge Erhvervsfriheden i forskellige Erhverv, saa er det netop den monopolistiske Udvikling. Ifølge Erhvervsfrihedens Princip skulde f. Eks. enhver der har Lyst kunne slaa sig ned som Tobaksimportør; men desværre er det umuligt at købe et eneste Kilo Tobak, hvis man ikke er Medlem af Importørforeningen, og det er ikke enhver givet at blive Medlem dér. Hvor er Erhvervsfriheden henne? Jeg kan heller ikke etablere mig som Bager og sælge Wienerbrødet til 7 Øre og Franskbrødene til 15 Øre; paa en eller anden Maade skulde andre Bagerne nok faa Ram paa mig f. Eks. underbinde mine Tilførsler af Ræstoffer eller andre nødvendige Ting).

I Sammenblikning med slige Indgreb i Erhvervsfriheden er den Indblanding, Tilsynsloven hjemler, det rene Ingenting.

Nu paastaas det ganske vist fra Forretningsverdenens Side, at denne Lov vil give Anledning til et Posseligeri over hele Næringslivet — alt-saa ikke alene i den monopoliserede Del deraf. Dette maa dog bero paa en Misforstaaelse af hele Lovforlaget. Aand, idet jo kun Virksomheder af monopolagtig Karakter nævnes som Genstanden for Tilsynsreglerne. Denne Side af Sagen behandles løvrigt paa indgaende og forstandig Maade i »Brugsforeningsbladet« (Numret for 11. Februar d. A.), man gættér næppe forkert, naar man betragter dette Blad som Talser for Ledelsen af Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

Det kan naturligvis være rigtig nok, at Monopoltilsynet i sin Sagen efter Monopoler kan komme til at røre ved et eller andet Erhverv, som ved nærmere Undersøgelse viser sig at være underkastet den fri Konkurrence Vilkaar. Men Sandsynligheden for sandtænkte Fejltagelser er masse er meget ringe; og er der ørlig talt øket nogen særlig Ulykke ved slige enkelte Fejltagelser. Det synes mig ikke, at Ubehagelighederne derved tilnærmelsesvis kan opveje de Fordele, der er ved at faa lidt Klarung paa Monopolproblemet i vort Land.

Dette Punkt i Protesterne maa vel nærmest ses som et Udslag af den sædvanlige Uvilje mod at lade endog-saa Virksomhederne meget nærstaaende Personer faa Indblik i, hvad der foregaar i Bedriften. Aktionærerne faar jo som bekendt ikke for meget at vide, selv om det er deres Penge der er engageret, og Arbejds-staben faar heller ingen Oplysning om Tilstandene, end ikke naar man vil have dem til at akceptere ekstraordinære Lønreduktioner.

(Sluttet).

Grønlandsrættindi til føroyaskar fiskimenn. I vár sokti ein Sunningur um loyvi at seta upp hús í »Føroyingahavnini«, til tess har at keypa livur frá føroyskum fiskiskipum og smelta hana til gott livralýsi, sum so kundir verða sent heim við føroyskum skipum ella á annan hátt.

Hóast hendan umsókn fekk hitt besta viðmæli frá amtmanninum, fekk maðurin ikki tað umsóktu loyvi. Eftir hvat okkum beinasamt er gjort kunnugt frá amtinum, ljóðar aftursvarið soleiðis:

»I denne Anledning skulde Ministeriet til Efterretning og videre fornøden Bekendtgørelse tjenstligt melde, at der ikke i den gældende Lovgivning haves Hjemmel til at bevilge Andragendet.

I Tilslutning til det foran fremførte skulde Ministeriet derhos tilføje, at der derimod ikke vil være noget at erindre mod, at de i Fiskeriet under Grønland deltagende færingske Fiskerfartøjer ved egen Foranstaltning lader foretage en Behandling af Torskeleveren i Færingehavnen som anført, saaledes at Leveren derved kommer til Udnyttelse for Fiskerne.

Tað er soleiðis ikki sjálv smeltingin av livrakroti, sum er ólóglig í Grønlandi; men tað at ein Føroyingur selir livur til ein annan Føroying á grønlandskari grund. Til jøvnetingur kann hugast, hvussu tað tilfelli verður dømt, tá menninir á einum skipi hava tubbaksneyð, meðan teir á einum øðrum eru vælstæddir við hetta fyrri sjómenn neyðturvuliga slag. Er tað ólógligt, um hesi skip mótast í Føroyingahavnini, at teir, sum hava tubbaksneyð, keypa sær undir tonnina frá hinum, sum hava nógv tubbak? —

Lýsingar

Renlighed er en Borgerdyd

og en meget behagelig Dyd, naar man anvender Henkels ATA, det lettest tilgængelige og mest paalidelige Skure- og Rengøringsmiddel der findes i vor Tid. ATA anvendes til alt og er uundværligt i ethvert dansk Køkken. Køb i Dag en Strødaase Henkels ATA med hjem. Faas overalt og koster kun 25 Øre.

ATA

SKALDAGÁVAN

Tey skald, ið ætla at kappast um skaldagávu Gudmunds Hentzes (silvursteypið), mugu geva seg undir hesar treytir:

1) Evni yrkingarinnar er Ólavsokan. 2) Yrkingin eigur at vera innsend til eitt av blóðunum í Tórshavn innan 15. juli. 3) Yrkingin má ikki fara upp um 300 orindareglur. 4) Yrkingin má vera undirskrivað við merki (íkkí navn skaldsins). Í afturlatum brævumslag, ið merkt er eins og yrkingin, verður navn yrkjarans sent saman við yrkingini. 5) Um møgult eigur yrkingin at vera maskinskrivað.

Simun av Skarði. M. S. Viðstein. Richard Long.
G. L.-Samuelsen. C. Holm Isaksen.

Licitation.

Arbejdet ved Maling af »Arnes Minde« og Lægeboligen udbydes i Licitation i Henhold til Beskrivelse og Betingelser, der ligger til Eftersyn paa Byraadskontoret fra Tirsdag den 10. ds.

Teknisk Udvalg, den 6. Juni 1930.

FØROYA FISKIMENN

Teir, ið vilja vera fastir avreiðarir til »Ísvirkia«, fáa:

100 oyr. fyrir kg av 5—15 kg kalva sum tryggðan vetrarpris.	
80 - - - - - 5 - 15 - - - - -	summarpris.
90 - - - - - yv. 15 - - - - -	vetarpris.
70 - - - - - 15 - - - - -	summarpris.
60 - - - - - und. 5 - - - - -	vetarpris.
50 - - - - - 5 - - - - -	summarpris.
30 - - - - - av hýsu.	

Hægsta dagspris fyrir flatfisk; havtaska er dýrari enn kalvi, háur nakað sum torskur! Einkí má aftur í havið. Slógv og bilgur fiskur verða malið til fiskamjøl, ið er einastandandi at mjólka av.

Fai tykkum reiðskap til virðisfiskin og komi við veiðuni til »Ísvirkia«!

Bekendtgørelse.

At Regnskabet for Thorshavn Kommune, Elektricitetsværk og Havn for Aaret 1928 samt Ekstrakt af Hjælpekassens Regnskab og Beretning om dennes Virksomhed for samme Aar henligger til Eftersyn paa Byraadskontoret fra den 7. til den 21. Juni d. A. fra Kl. 12—2 og 4—6, bringes herved til almindelig Kundskab.

Thorshavn Byraadskontor, den 5. Juni 1930.

Firestone

Footwear Company.

Hin nýggi fiskimannastývlin

Pacific

er gjørdur av frágæra seigum gummi og tráoýndur.

Hann er heimsins sterkasti.

UMBODSMAÐUR FYRI FØROYAR: **POUL HANSEN**
Teli. 61. Tórshavn. Teli. 61. Telgr.: Veritas.

AÐALGOYMSLA: **BERNHARD KJÆR**
Gøthersgade 49, Møntergaarden København K. Telgr.: Holmstrom.

Lýsing.

Tann, ið ynskir ríkar ella ella ríkarpláss, biðist umgangandi venda sær til undirritaða formann Føroya kennarafelags.

P. M. Dam,
Tveroyri.

Hús míni við innbúgvi eru til leigu frá 1. august í ár til fyrsta august næsta ár.

Z. Sørensen.

SKIPAFELAGIÐ FØROYAR
TÓRSHAVN
TELF.: 171 & 209 — TELEGR.: SKIPAFELAGIÐ

Allir rættir Føroyingar

taka bert vørur og ferðast einans við forum skipafelagsins.

P./I.
Skipafelagið Føroyar.

Havnar Kol- & Cementhandil.

Gode Kvaliteter. ☆ Billige Priser.

Kontor i **Holm Jacobsens Bygning** i Vágshotn.
Telefon 172 — 208.
Telgr.-Adr.: Kolcement.

Licitation.

Arbejdet vedrørende Opførelse af en Kraftstationsbygning ved Storaas for Elektricitetsværket i Klaksvig udbydes herved i Henhold til Tegninger og Betingelser, der, fra 20. ds. og saa længe Oplag haves, mod et Depositum af 10 Kroner udlaaes hos Forstanderskabet i Klaksvig og hos Ingeniør Fischer-Simonsen, Thorshavn.

Tilbud modtages af Forstanderskabet i Klaksvig indtil Mandag den 30. Juni Kl. 8 Eftm.

Forstanderskabet.